

**DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT**

Statens jernbanetilsyn
Postboks 7113 St. Olavs plass
0130 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1175-

20.12.2016

Tildelingsbrev 2017 - Statens jernbanetilsyn

1. INNLEDNING

Samferdselsdepartementet viser til Prop. 1 S/Prop. 1 S Tillegg 2/Innst. 13 S (2016-2017). Dette brevet gjelder Stortingets budsjettvedtak og de vilkår og krav som departementet stiller til Statens jernbanetilsyn i 2017.

Tildelingsbrevet trekker opp målene for virksomheten, herunder delmål, prioriteringer og krav i 2017. Instruksen for etaten og de arbeidsoppgavene som etaten har i henhold til denne, skal til enhver tid følges opp.

2. OVERORDNEDE MÅL OG PRIORITERINGER

Det overordnede målet for transportpolitikken er å tilby et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem som dekker samfunnets behov for transport og fremmer regional utvikling, jf. Meld. St. 26 (2012-2013) *Nasjonal transportplan 2014-2023*. Statens jernbanetilsyn skal bidra til å oppnå dette målet gjennom ansvaret for tilsynet med norsk jernbane. Transportplanen er fulgt opp i statsbudsjettet for 2017. Det er derfor en sentral oppgave for Statens jernbanetilsyn å tilpasse sin kapasitet til aktivitetsnivået i jernbanesektoren. Samtidig må tilsynet håndtere nye oppgaver som Samferdselsdepartementet tillegger tilsynet.

Statens jernbanetilsyn skal sørge for at mål og krav blir fulgt opp på en effektiv og formålstjenlig måte innenfor vedtatte bevilgninger for 2017 på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn.

Som sakkyndig for Samferdselsdepartementet skal Statens jernbanetilsyn innenfor sine myndighetsområder gi råd om hvordan departementet kan utvikle disse områdene.

3. HOVEDMÅL OG DELMÅL FOR 2017

Målstrukturen for Statens jernbanetilsyn i 2017 er en videreføring av målstrukturen fra 2016.

3.1 Hovedmål 1

"God sikkerhet og samtrafikkevne på jernbane og god sikkerhet på trikk og t-bane"

3.1.1 Delmål 1.1

"Fremme sikker jernbanedrift gjennom aktiv veiledning, tillatelser og risikobasert tilsyn"

3.1.2 Delmål 1.2

"Sikre at jernbaneregelverket er faglig forankret, oversiktlig og lett tilgjengelig for brukerne"

3.1.3 Delmål 1.3

"Fremme norske interesser i europeisk regelverksutvikling"

3.1.4 Delmål 1.4

"Forvalte og utnytte statistikk og tilstandsvurderinger om sikkerhetsnivå"

3.1.5 Delmål 1.5

"Sikre oppfølging og implementering av nytt regelverk for sikring/terrorberedskap og andre tilsiktede uønskede handlinger."

3.2 HOVEDMÅL 2

"God sikkerhet på taubaneanlegg og fornøyelsesinnretninger"

3.2.1 Delmål 2.1

"Sikre etablering og implementering av et nytt og lett forståelig regelverk"

3.2.2 Delmål 2.2

"Fremme kompetanse om regelverkskrav og øke risikohåndteringsevnen for taubaneanlegg og fornøyelsesinnretninger"

3.2.3 Delmål 2.3

"Påse sikker drift av taubaner og fornøyelsesinnretninger gjennom tillatelser og risikobasert tilsyn."

3.3. Hovedmål 3

"Effektivt marked for jernbanetransport med sunn konkurranse og like vilkår."

3.3.1 Delmål 3.1

"Lik tilgang til og effektiv utnyttelse av infrastrukturen".

3.3.2 Delmål 3.2

"Lik tilgang til og kostnadseffektive tilbud av jernbanerelaterte tjenester"

3.3.3 Delmål 3.3

"Forhindre konkurranseskadelig atferd/uønsket utvikling i markedet."

3.3.4 Delmål 3.4

"Påse at aktørene etterlever regelverk om markeds- og konkurranseforhold."

4. FORUTSETNINGER OG KRAV

Statens jernbanetilsyn skal forvalte sine oppgaver på en effektiv og formålstjenlig måte. Tilsynet skal ha transparente og forutsigbare prosesser i behandlingen av søknader. Samferdselsdepartementet legger stor vekt på at Statens jernbanetilsyn har en forutsigbar og konstruktiv dialog med virksomhetene som er underlagt tilsyn. Dette gjelder både i utøvelsen av tilsynsvirksomheten og i utviklingen av regelverket. Vi viser i denne sammenhengen til at tilsynet har en veiledningsplikt overfor virksomhetene.

I regelverksutviklingen og tilsynsvirksomheten skal Statens jernbanetilsyn legge vekt på hensynet til økonomiske, administrative og andre konsekvenser både for samfunnet og virksomhetene som er omfattet av regelverket. Dette gjelder også i det internasjonale arbeidet.

Samferdselsdepartementet understreker at det er viktig at tilsynet legger opp til et aktivitetsnivå som er innenfor vedtatt bevilgning for 2017.

Statens jernbanetilsyn skal fortløpende gjennom året på eget initiativ eller på forespørsel fra Samferdselsdepartementet informere om viktige forhold tilsynet blir oppmerksom på, og som kan ha konsekvenser for departementet sitt ansvar for jernbanesektoren. Tilsynet skal informere departementet om vesentlige risikoforhold og avvik fra fastsatte mål, vedtatte planer og tildelingsbrevet så snart tilsynet blir kjent med det, og samtidig gi departementet råd om mulige korrigerende tiltak.

Regjeringen vil føre en aktiv europapolitikk. Særlig er det viktig å være tidlig ute i medvirkningsarbeidet, og bidra til å oppfylle Regjeringens målsetning om å redusere etterslepet av EU-rettsaker som vurderes for innlemmelse i EØS-avtalen. For å oppnå dette er et godt samarbeid mellom departement og Statens jernbanetilsyn en nødvendig forutsetning. Statens jernbanetilsyn deltar i regelverksprosessene i EU gjennom ekspertgrupper, komiteer og byråer. For å bidra til at vi på samferdselsområdet samlet sett ivaretar norske interesser på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte, bes Statens jernbanetilsyn følge opp krav og frister for EU/EØS-arbeidet i henhold til Utredningsinstruksen og Samferdselsdepartementets EØS-strategi. Videre bes Statens jernbanetilsyn rapportere på dette i de samarbeidsfora som finnes mellom departementet og tilsynet på EU/EØS-området. Der hvor tilsynet deltar i EUs regelverksutforming skal det være tett kontakt med departementet for å bidra til et klart mandat og en koordinert norsk posisjon. Det er viktig å identifisere saker som er viktige for Norge så tidlig som mulig, slik at vi fra norsk side kan medvirke til regelverksutformingen.

Som sakkyndig for Samferdselsdepartementet skal Statens jernbanetilsyn bidra i departementets arbeid med nasjonal gjennomføring av jernbanepakke IV. Videre skal tilsynet bidra på hensiktsmessig måte med den videre gjennomføringen av jernbanereformen.

4.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeidet med samfunnssikkerhet skal være målbart, systematisk og sporbart og inngå som en integrert del av etatens virksomhet.

Det overordnede målet for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren er å unngå store uønskede hendelser som medfører skader på personer, miljø eller materiell og minske følgene av slike hendelser hvis de skulle oppstå, samt sikre pålitelighet og framkommelighet i transport- og kommunikasjonsnett både i normalsituasjoner og under påkjenninger.

De overordnede mål og krav for samfunnssikkerhetsarbeidet i etatene er fastlagt i «Strategi for samfunnssikkerhet i samferdselssektoren» fra 2015. Som det fremgår av strategien skal etatene særskilt prioritere følgende tre områder:

- Klimatilpasning
- Informasjons- og IKT-sikkerhet
- Sikring av kritiske objekter, systemer og funksjoner

Etatene har i 2016 konkretisert hva ovennevnte prioriteringer innebærer for egen virksomhet, gjennom utarbeidelse av egne strategier for samfunnssikkerhet og tilhørende handlingsplaner.

Statens jernbanetilsyn skal i 2017 rapportere til departementet på status i oppfølgingen av egen strategi og tilhørende handlingsplan. Rapporteringen skal synliggjøre forholdet mellom strategiske mål, tilstand og status innenfor målområdene, og tilhørende aktiviteter og tiltak. Det skal avgis to rapporter som oversendes departementet som selvstendige vedlegg til hhv. første og andre tertialrapport. I tertialrapportene skal det gis et overordnet sammendrag av rapporten.

Statens jernbanetilsyn skal i 2017 fortsette å delta på de halvårlige kontaktmøtene om samfunnssikkerhet som departementet avholder i forbindelse med ovennevnte rapportering.

Samferdselssektoren er en viktig del av totalforsvaret, og etatene og selskapene skal kunne yte støtte til Forsvaret i sikkerhetspolitisk krise og krig. Statens jernbanetilsyn skal i 2017 være en aktiv bidragsyter i prosesser knyttet til videreutvikling av totalforsvaret, herunder bidra til ansvars- og rolleavklaringer, samt delta i beredskapsplanlegging og øvelser hvor Statens jernbanetilsyn har en rolle.

I tillegg ber vi Statens jernbanetilsyn ha høy oppmerksomhet på det forebyggende sikkerhetsarbeidet gjennom oppfølging av bestemmelsene i sikkerhetsloven med forskrifter. Statens jernbanetilsyn skal i løpet av 2017 avgi en rapport om sitt forebyggende sikkerhetsarbeid, etter nærmere bestilling fra departementet.

4.2 Effektivisering

I den politiske plattformen for regjeringen er det varslet flere tiltak for fornying og modernisering som er nødvendig for å effektivisere offentlig sektor og sikre gode konkurransevilkår for norsk næringsliv. I transportsektoren tar regjeringen nye organisatoriske løsninger i bruk for å få høyere tempo på utbyggingene og mer ut av ressursene.

For å gi insentiv til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer er det innført en reform for mindre byråkrati og mer effektiv bruk av midlene. Det er forutsatt at alle statlige virksomheter skal frigjøre en produktivetsgevinst i 2017 på 0,8 pst. av driftsutgiftene. Grunnlaget for beregningen i 2017 er saldert budsjett 2016. For Statens jernbanetilsyn er produktivetsgevinsten i 2017 satt til 496 000 kr på kap. 1354, post 01

Driftsutgifter og 131 000 kr på post 21 *Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger*, og 109 000 kr på kap. 4354, post 01 *Gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger*.

I tertial- og årsrapport skal det gå fram hvilke tiltak som SJT gjennomfører for å følge opp dette.

For å styrke styringsdialogen mellom Samferdselsdepartementet og etatene/tilsynene når det gjelder effektivisering, arbeider departementet med å utvikle konkrete indikatorer som kan måle drifts- og administrasjonseffektivitet i virksomhetene.

Foreløpig arbeides det med følgende indikatorer:

- Årsverkskostnad (lønn og sosiale kostnader dividert på årsverk)
- Totalkostnad per årsverk (sum driftskostnader dividert på antall årsverk)
- Lønnskostnadsandel (lønn og sosiale kostnader dividert på sum driftskostnader)
- Samferdselsdepartementet vil komme tilbake med et konkret forslag tidlig i 2017 som grunnlag for en dialog med virksomhetene.

Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet utreder en løsning for benchmarking av administrative kostnader i statlige virksomheter, jf. omtale i Prop. 1 S (2016-2017) Gul bok.

4.3. Risikostyring

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i statlig forvaltning. Vilkåret for en god mål- og resultatstyring er at ledelsen kjenner og aktivt håndterer de utfordringene og uvisshetene som kan påvirke måloppnåelsen på en negativ måte. Ledelsen i Statens jernbanetilsyn skal påse at det fins en forsvarlig risikostyring og intern kontroll av virksomheten i tilsynet, og at denne fungerer på en tilfredsstillende måte.

Risikostyringen er en integrert del av etatsstyringen. Tilsynets risikovurderinger i forhold til måloppnåelse og økonomistyringen skal derfor inngå i rapporteringen til departementet. Dette gjelder for budsjettinnspill, tertialrapporter og årsrapporter. I forbindelse med etatsstyringsmøtene skal tilsynet redegjøre for de viktigste risikoforholdene for egen virksomhet, hvordan disse påvirker virksomheten, hvordan de håndteres og hvilke tiltak som kan gjøres for å redusere risiko.

Det vises for øvrig til Direktoratet for økonomistyring sine metodedokumenter på området:

<http://www.dfo.no/Styring/Publikasjoner-og-rapporter/Veiledere>.

4.4 Utredning om gebyrfinansiering

Samferdselsdepartementet viser til innføringen av gebyrer for behandling av søknader om sikkerhetsattest mv. i det Europeiske jernbanestyret i forbindelse med implementering av jernbanepakke IV, og den planlagte reformen av den norske jernbanesektoren med økende grad av konkurranseutsetting og flere aktører i sektoren. Disse forholdene tilsier at det bør vurderes å innføre en gebyrfinansiering av tilsynets virksomhet på jernbaneområdet, både for å synliggjøre kostnadene for jernbanevirksomhetene og for å bidra til en aktivitetsregulering av tilsynsvirksomheten.

Samferdselsdepartementet ber på denne bakgrunn om at Statens jernbanetilsyn utreder gebyrfinansiering av tilsynsvirksomheten på kap 1354, post 01. Det tas sikte på at tilrådingene i denne kan inngå i Statens jernbanetilsyn sitt grunnlagsmateriale til statsbudsjettet for 2019 som skal oversendes til departementet slutten av 2017. Regjeringen vil da kunne få saken forelagt til behandling i budsjettkonferansen for 2019-budsjettet i mars 2018. Vi ber derfor om at utredningen oversendes departementet innen 1. november 2017. Det legges opp til gjensidig informasjonsutveksling og nærmere dialog før utredningen oversendes departementet.

I utredningen, skal det også redegjøres for videre arbeid, slik som forskriftsarbeid, herunder detaljeringsgrad i avgiftsstrukturen, behov for eventuelle fullmakter, praktisk tilrettelegging i tilsynet, dialog med bransjen mv., tidsplan frem mot en eventuell gjennomføring samt økonomiske og administrative konsekvenser. Statens jernbane tilsyn bes om å rapportere om status for utredningen i tilknytning til etatsstyringsmøtene i 2017. Til orientering kan opplyses at departementet i forbindelse med lovarbeidet om gjennomføring av jernbanepakke IV i norsk rett vil utarbeide lovforslag som åpner for gebyrfinansiering av tilsynet.

Det legges til grunn at det i første omgang er mest aktuelt å se på gebyrfinansiering av Statens jernbanetilsyn sine tjenester, framfor en sektoravgift for å finansiere hele virksomheten til tilsynet på kap. 1354, post 01, jf. Finansdepartementets rundskriv R-112/15.

5. ADMINISTRATIVE FORHOLD

5.1 Digitalisering av arbeidsprosesser

Statens jernbanetilsyn skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten.

Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal Statens jernbanetilsyn gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

6. BUDSJETTILDELING OG FULLMAKTER

Stortinget vedtok den 13. desember 2016 statsbudsjettet for 2017, jf. Prop. 1 S /Prop. 1 S Tillegg 2/Innst. 13 S (2016-2017).

6.1 Bevilgninger til Statens jernbanetilsyn for 2017

Disse bevilgningene ble vedtatt:

Kap. 1354 Statens jernbanetilsyn

Post	Benevnelse	kr
01	Driftsutgifter	71 514 000
21	Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornyelsesinnretninger	19 751 000
	<i>Sum kap. 1354</i>	<i>91 265 000</i>

Kap. 4354 Statens jernbanetilsyn

Post	Benevnelse	kr
01	Gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger	13 959 000
	<i>Sum kap. 4354</i>	<i>1359 000</i>

For å bidra til at statlige virksomheter i større grad gjøres ansvarlig for sine pensjonsutgifter og at utgiftene gjøres synlige på en bedre måte, skal statlige virksomheter fra 1. januar 2017 budsjettere og regnskapsføre arbeidsgiverandelen av pensjonspremien til Statens pensjonskasse i sitt budsjett og regnskap. For nærmere redegjørelse vises det til departementets brev av 9. november 2016 og Finansdepartementets rundskriv R-118 av 20. oktober 2016. For Statens jernbanetilsyn innebærer det at etaten i bevilgningene for 2017 er økt med til sammen 6,923 mill. kr, for delt med 5,591 mill. kr på kap. 1354, post 01, og 1,332 mill. kr på kap. 1354, post 21.

6.2 Fullmakter gitt ved behandlingen av Prop. 1 S og Innst. 13 S (2016-2017)

Stortinget vedtok bl.a. denne fullmakten for Samferdselsdepartementet:

Merinntektsfullmakter

«Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2017 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1354 post 21	kap. 4354 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganer som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.»

Samferdselsdepartementet delegerer denne fullmakten til Statens jernbanetilsyn.

6.3 Fullmakter etter bevilgningsreglementet

Finansdepartementet delegerte i rundskriv R-110 av 25. november 2013 noen fullmakter etter bevilgningsreglementet til departementene. For Statens jernbanetilsyn er én fullmakt relevant.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret

Samferdselsdepartementet delegerer til Statens jernbanetilsyn fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2017. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av etaten, f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester. Etaten må kunne dekke utgifter ved inngåtte avtaler innenfor et uendret bevilgningsnivå på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn, postene 01 Driftsutgifter, og 21 Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger, i hele avtaleperioden. For alle avtaler ut over budsjettåret må Statens jernbanetilsyn vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Ved vurderingen skal hensynet til den framtidige handlingsfriheten veie tungt. Dette gjelder særlig når avtalene går over flere år.

Dersom fullmakten ikke blir benyttet etter forutsetningene, kan Samferdselsdepartementet trekke den tilbake. I forklaringene til statsregnskapet for 2017 må Statens jernbanetilsyn redegjøre for at de disposisjonene som er gjort, ligger innenfor fullmakten.

Ved inngåelse av nye avtaler må Statens jernbanetilsyn nøye vurdere de budsjettmessige konsekvensene av avtalene. Dersom det ikke er budsjettmessig dekning for en avtale, må den legges fram for Samferdselsdepartementet før den blir inngått, slik at ev. behov for bevilgninger kan bli vurdert i de ordinære budsjettprosessene.

7. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

Instruks om økonomistyring for Statens jernbanetilsyn setter krav til rapportering fra etaten, både i og etter budsjettåret.

Summen av rapporteringene i tertialrapportene, årsrapporten og på etatsstyringsmøtene skal bidra til en best mulig styringsdialog og fortløpende resultatoppfølging. Etatsstyringsmøtene bør hjelpe til å utfylle og forklare de skriftlige rapportene snarere enn å gjengi disse.

7.1 Årsrapport

Statens jernbanetilsyn skal årlig utarbeide en årsrapport til Samferdselsdepartementet. Årsrapporten og årsregnskapet skal utarbeides etter fastsatt standard.

Årsrapporten skal blant annet inneholde en helhetlig framstilling og vurdering av gjennomførte aktiviteter og resultater i Statens jernbanetilsyn. Den skal gi et grunnlag for å vurdere om ressursene tilsynet har hatt til rådighet, har blitt brukt effektivt og etter forutsetningene. Vi viser til vedlegget for nærmere redegjørelse for rapporteringskravene i årsrapporten.

Årsrapport med regnskap for budsjettåret 2017 skal sendes Samferdselsdepartementet senest 15. mars 2018. Rapporten skal publiseres innen 1. mai 2018, eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og tilsynet.

7.2 Tertialrapporter

Så snart som mulig etter tertialsiftet og senest to uker før avtalt etatsstyringsmøte, skal Statens jernbanetilsyn sende tertialrapport til Samferdselsdepartementet. Rapporten skal inneholde:

- Kort oppsummering av utfordringer og risiko i budsjettåret.
- Oppfølging av fastsatte mål og andre krav som er satt i dette brevet.
- En oversikt over bruken av tildelt bevilgning hittil i året.
- Prognose for bruken av disponibel bevilgning for hele budsjettåret.

8. PLAN FOR ETATSSTYRINGSMØTENE

Samferdselsdepartementet legger som vanlig opp til at det avholdes tre ordinære etatsstyringsmøter med Statens jernbanetilsyn i 2017. Det første møtet ledes av statsråden og avholdes 24. januar 2017, mens det andre holdes i juni og det tredje i oktober/november.

I tillegg til de tre ordinære etatsstyringsmøtene skal det avholdes et møte om årsrapporten for 2016. Det vil bli innkalt til dette møtet etter at departementet har mottatt årsrapport og -regnskap, og før fristen for offentliggjøring 1. mai 2017.

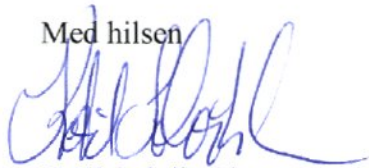
Departementet kommer tilbake med konkrete tidspunkter for innkalling og dagsorden til de øvrige møtene.

9. AVSLUTNING

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet bevilgningene på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn og 4354 Statens jernbanetilsyn for 2017 til disposisjon for Statens jernbanetilsyn. Bevilgningene skal brukes i samsvar med de styringssignalene som er gitt i Prop. 1 S/Prop. 1 S Tillegg 2/Innst. 13 S (2016-2017), ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2017, i dette tildelingsbrevet, ev. supplerende tildelingsbrev og i etatsstyringsmøtene.

Samferdselsdepartementet vil publisere tildelingsbrevet på sine nettsider. Vi ber Statens jernbanetilsyn publisere brevet på sine nettsider så snart som mulig etter at brevet er mottatt.

Med hilsen

Ketil Solvik-Olsen

Cecilie Taule Fjordbakk

Kopi:
Riksrevisjonen